Sosyal Problem Çözme Envanteri K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Problem Çözme Envanteri K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30764

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Problem Çözme Envanteri K?sa Formu (SPÇE-KF), bireylerin günlük ya?amlar?nda kar??la?t?klar? sosyal sorunlara yönelik yakla??mlar?n? ve problem çözme becerilerini de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? 25 maddelik bir ölçektir. Bu ölçek, Ferah Çekici taraf?ndan 2009 y?l?nda haz?rlanan doktora tezi kapsam?nda Türk kültürüne adaptasyonu gerçekle?tirilmi? ve psikometrik özellikleri incelenmi?tir. SPÇE-KF, sosyal problem çözme becerilerinin farkl? boyutlar?n? ölçen alt ölçeklerden olu?maktad?r.

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?larak (0= hiç uygun de?il - 4= tamamen uygun) yan?tlanmaktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik aç?s?ndan kabul edilebilir düzeyde oldu?unu, ancak orijinal yap?s?ndan farkl? olarak dört faktörlü bir yap? sergiledi?ini göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal problem çözme, problem çözme becerileri, psikometrik özellikler, ölçek uyarlama, faktör analizi, iç tutarl?l?k, üniversite ö?rencileri.

Yazarlar

Ferah Çekici

Amaç

Sosyal Problem Çözme Envanteri K?sa Formu'nun temel amac?, bireylerin sosyal çevrelerinde kar??la?t?klar? zorluklara kar?? gösterdikleri bili?sel, duygusal ve davran??sal tepkileri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencilerinin sosyal problem çözme becerilerindeki yeterliliklerini ve eksikliklerini saptamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, problem çözme terapisine dayal? beceri geli?tirme gruplar?n?n etkilili?ini ölçmek gibi klinik ve e?itimsel ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere uyarlanm??t?r. Bu ba?lamda, bireylerin öfkeyle ilgili davran?? ve dü?ünceleri ile sürekli kayg? düzeyleri üzerindeki etkile?imlerini incelemede de önemli bir rol oynamaktad?r.

Yap?

SPÇE-KF, sosyal problem çözme becerisi kavram?n? çok boyutlu olarak ele al?r. Orijinal ölçek, bireyin problemleri alg?lama ve onlara yakla?ma biçimini (Problem Yönelimi) ve problemleri çözmek için kulland??? stratejileri (Problem Çözme Stilleri) ölçen alt boyutlara sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Türkçe uyarlama çal??mas?nda elde edilen alt ölçekler (RPCPOY, POSY, KT, DDT) arac?l???yla; bireylerin probleme olumlu veya olumsuz yakla??mlar?, çözüm üretme yetenekleri ve uygulanan çözümlerin de?erlendirilmesi gibi kritik sosyal bili?sel süreçler de?erlendirilmektedir. Bu, ölçe?in sadece beceri düzeyini de?il, ayn? zamanda bireyin probleme yönelik motivasyon ve tutumunu da ölçtü?ünü göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla Barlett Küresellik testi de?erleri üç ayr? örneklem grubu üzerinde hesaplanm??t?r. Bu analizler, toplanan verilerin faktör analizi yap?labilmesi için uygun oldu?unu do?rulam??t?r.

Birinci örneklem grubu için yakla??k ki kare de?eri 2628.055 (sd= 300), ikinci grup için 475.600 (sd= 300) ve üçüncü grup için 3806.268 (sd= 300) olarak bulunmu?tur. Tüm bu de?erler, p=.000 düzeyinde istatistiksel olarak anlaml?d?r. Bu sonuçlar, veri matrisinin birim matris olmad???n? ve maddeler aras?nda yeterli korelasyon bulundu?unu, dolay?s?yla ölçe?in yap?sal geçerli?e yönelik ilk ?artlar? sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Sosyal Problem Çözme Envanteri K?sa Formu'nun güvenirlik çal??malar?, alt ölçeklerin iç tutarl?l???n? de?erlendiren Cronbach Alfa katsay?lar? hesaplanarak yap?lm??t?r. Elde edilen katsay?lar, ölçek maddelerinin ölçtükleri özellikler aç?s?ndan benze?ik ve tutarl? oldu?unu göstermektedir.

RPCPOY (Muhtemel Alt Ölçek Ad?): Cronbach Alfa = .81
POSY (Muhtemel Alt Ölçek Ad?): Cronbach Alfa = .76
KT (Muhtemel Alt Ölçek Ad?): Cronbach Alfa = .74
DDT (Muhtemel Alt Ölçek Ad?): Cronbach Alfa = .61

Özellikle DDT alt ölçe?inin katsay?s? (.61) literatürde kabul edilebilir s?n?r?n alt veya yak?n?nda olsa da, di?er alt ölçeklerin yüksek iç tutarl?l?k de?erleri (.74 ile .81 aras?), genel olarak ölçe?in güvenilirli?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Yap?lan pilot uygulama çal??malar? ve temel bile?enler analizi sonucunda, ölçe?in Türkçe deneysel formunun faktör yap?s? incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in be?li faktör yap?s?na sahip olmas?na kar??n, Türkçe uyarlama çal??mas?n?n ilk pilot uygulamas?nda dört faktörlü bir yap? ortaya ç?km??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu farkl?l?k, kültürel adaptasyon süreçlerinin veya örneklem özelliklerinin ölçe?in yap?sal boyutlar?n? etkiledi?ini göstermektedir. Elde edilen dört faktörlü yap?, sosyal problem çözme becerilerinin Türk kültürü ba?lam?nda farkl? bile?enler alt?nda topland???n? i?aret etmekte olup, ölçe?in kullan?m?nda bu yeni yap? dikkate al?nmal?d?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report), 5'li Likert tipi derecelendirme.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik dönemi (Üniversite ö?rencileri baz al?narak).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Çukurova Üniversitesi'nde ö?renim gören ö?rencilerden olu?an üç farkl? örneklem grubu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 25 maddeden olu?an ölçek, deneklerin maddelere ne kadar kat?ld?klar?n? 0 (hiç uygun de?il) ile 4 (tamamen uygun) aras?nda i?aretlemeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçme, sosyal beceriler, problem çözme envanteri, Cronbach Alfa, doktora tezi, psikometri, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: ferahcekici@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir (Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2009).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Ferah Çekici'nin 2009 y?l?nda tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m?, izinleri ve ücret bilgileri kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. ?leti?im için sorumlu yazar?n e-posta adresi kullan?labilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: sosyal-problem-cozme-envanteri-kisa-formu-

ARABPSYCHOLOGY.COM

toad.pdf

Referanslar

Çekici, F. (2009). *Problem çözme terapisine dayal? beceri geli?tirme grubunun üniversite ö?rencilerinin sosyal problem çözme becerileri, öfkeyle ilgili davran?? ve dü?ünceler ile sürekli kayg? düzeylerine etkisi.* (Doktora tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana. Tez kayd?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Sosyal Problem Çözme Envanteri K?sa Formu Maddeleri

Ölçek toplam 25 maddeden olu?maktad?r. A?a??da örnek maddeler sunulmu?tur:

Önemli bir karar vermem gerekti?inde kendimi huzursuz hisseder ve kendimden emin olamam (3. madde)

Zor bir problemle kar??la?t???mda ne kadar çok çabalasam da, o problemi kendi ba??ma çözebilece?imden ?üphe duyar?m (8. madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM